

УДК 342.72

Курта Є.О.

канд. юр. наук, доц. ЗНТУ

ОСОБЛИВОСТІ ЗАКОНОДАВЧОГО ВРЕГУЛЮВАННЯ ПРИВАТНОЇ ДЕТЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Приватна детективна діяльність у правоохоронній практиці на сучасному етапі становлення України як європейської держави є одним із завдань, вирішення якого сприятиме реалізації прав людини на життя, здоров'я та недоторканності, захист її законних прав та інтересів, особистого життя. В розвинених країнах світу забезпечення зазначених прав людини покладається не тільки на державні правоохоронні органи, але й на приватні організації (детективні бюро, приватні охоронні служби тощо) і надання приватних детективних послуг визнано на державному рівні та врегульовано законодавством.

На сучасному етапі розвитку нашої держави в законах немає прямої заборони на здійснення детективної діяльності, але й немає і законодавчого її регулювання. Діяльність деяких детективних агентств в умовах законодавчого вакууму у цій сфері іноді перетворюється на банальне фіктивне підприємництво та шахрайство. Проте їх виникнення і поширення на території України, навіть без належного правового регулювання, свідчить про об'єктивну затребуваність з боку суспільства у їх діяльності, але відсутність контролю та належного правового регулювання створює сприятливі передумови для правопорушників. Часто вони реєструються як звичайні юридичні контори проте їх послуги потенційно можуть виходити за рамки закону. Така ситуація призводить до несприятливих для клієнтів наслідків і вимагає виправлення. Таким чином, правове врегулювання здійснення приватної охоронної діяльності в Україні шляхом прийняття Закону «Про приватну детективну (розшукову) діяльність» є необхідним на сучасному етапі розвитку держави.

В Україні, починаючи з 2000 року існувала достатньо велика кількість спроб законодавчого регулювання здійснення детективної (розшукової) діяльності приватними структурами. На розгляд Верховної Ради України в різні часи вносились проекти Законів України «Про приватну детективну діяльність», зокрема наступні: проект Закону України № 5237 від 05 квітня 2000 р. (автор – народний депутат Ю. Кармазін); проект Закону України № 5380 від 7 квітня 2004 р. (автори – народні депутати В. Кафарський, О. Бандурка та В. Мойсик), проект Закону України № 5380-1 від 1 липня 2004 р. (автори – народні депутати Ю. Кармазін, В. Онопенко та М. Онішук); проект Закону України № 2120 від 25 лютого 2008 р. (автор – народний депутат В. Мойсик), проект Закону України № 1093 від 13 грудня 2012 р. (автори – народні депутати В. Швець, В. Малишев). Жоден із вказаних законопроектів не знайшов підтримки у Верховній Раді України і не був прийнятий.

Прогресивним кроком для законодавчого врегулювання можливості здійснення в Україні приватної детективної діяльності є внесення на розгляд Верховної Ради України проекту Закону України «Про приватну детективну (розшукову) діяльність» № 3726 від 28.12.2015 (автори – народні депутати України М. Паламарчук, А. Кожем'якін, О. Продан, А. Тетерук) та прийняття його за основу у першому читанні (Постанова ВРУ від 19.04.2016 № 1112-VIII) з рекомендаціями доопрацювання вказаного законопроекту та внесення його на розгляд Верховної Ради України у другому читанні.

13 квітні 2017 року Закон України «Про приватну детективну (розшукову) діяльність» був прийнятий Верховною Радою в цілому та 3 травня 2017 року підписаний Головою ВРУ та направлений на підпис Президенту України. Таким чином, законодавче врегулювання приватної

детективної діяльності мало зробити детективну (розшукову) діяльність легальною, ефективною, незалежною.

Але Президент України не погодився із окремими положеннями цього Закону та 6 червня 2017 року повернув його для повторного розгляду з пропозиціями узгодити його положення з нормами законодавчих актів, які є базовими у відповідних сферах правового регулювання. На даний момент Комітет з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності розглянув та врахував зауваження та пропозиції Президента.

Прийняття вказаного Закону з урахуванням внесених змін дозволить остаточно врегулювати даний вид діяльності і остаточно вирішити питання про допустимість даного виду діяльності в Україні.